

[Brorsen.]

„Højesterets Afgørelse i alle Sager skal være endelig og afgørende.“

De Eksempler, jeg her har nævnt, viser, at man i høj Grad, naar man har skrevet Grundlove i de forskellige Lande, har haft Opmærksomheden henvendt paa disse Forhold, og derfor er det, Venstre har rejst Spørgsmaalet, idet vi ogsaa har set Eksempler paa i de senere Aar, at man har været lige paa Grænsen med Hensyn til at opfylde enkelte Grundlovsparagraffer. Nu tror jeg i og for sig ikke, at der er nogen, der vil bryde Grundloven, men jeg tror ikke, at det er nogen Skade til, at vi faar det fast forankret, og jeg tror, at det kan tjene netop som præventiv Foranstaltning. Naar vi faar en saadan Bestemmelse i Grundloven, vil enhver Regering være meget varsom med Fortolkninger, som ikke kan holde.

Det, der altsaa er vor Mening, er blot at faa Spørgsmaalet i visse Tilfælde — det bliver maaske ikke tit, og det bliver maaske aldrig — strengt juridisk prøvet af vor øverste juridiske Domstol. Men her finder Regeringen sig altsaa ikke i nogen Kontrol. Man vil handle suverænt: vi alene vide; man vil selv afgøre det, man vil selv fuldstændigt bestemme, hvorledes de enkelte Grundlovsbestemmelser skal fortolkes. Jeg tror, som sagt, det er nyttigt, at vi har sat Spørgsmaalet under Debat og gjort det ved at fremsætte et bestemt Ændringsforslag.

I § 67 har vi yderligere fastslaaet, at Lovbestemmelser, der strider mod Grundloven, ikke maa bringes i Anvendelse af Domstolene.

Jeg kommer saa til § 68, der vedrører Folkekirken. Den første Sætning lyder: „Folkekirkens Forfatning ordnes ved Lov“, og derefter har vi tilføjet: „De til Folkekirken henlagte Midler saavel som de den tilgaaende Værdier maa ikke finde Anvendelse til andre Formaal end saadanne, hvortil de er tilvejebragt.“ Spørgsmaalet var under Debat ved første Behandling, og den Indrømmelse, som var givet de Konservative fra Regeringspartierne, var mindre end intet værd. Nu foreligger der et Ændringsforslag, og man kan ikke fragaa, at det er en Indrømmelse fra Regeringspartiernes Side til konservative Synspunkter.

Denne Ændring, som blev refereret af det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch, gaar ud paa, at forinden der kan være Tale om, at Ministeren kan ændre i Kirkens indre Forhold, skal han afæske Biskopperne en Udtalelse. Men han behøver jo ikke at rette

sig efter, hvad Biskopperne tilraader, og det, der er Tale om her, er altsaa kun dette ene at grundlovsfæste, hvad der er Praxis i Øjeblikket og har været det gennem Tiderne, saa jeg synes ikke, man fra konservativ Side, hvor man jo ønsker en Kirkeforfatning, kan sige, at den Indrømmelse, man her har faaet fra Regeringspartierne, er saa forfærdelig værdifuld. Og hvad angaar den anden Bestemmelse, der findes i Regeringsforslaget om, at de kirkelige Midler skal anvendes til kirkelige Formaal, staar det ganske anderledes løst, end det staar i vort Forslag, for under Udtrykket „kirkelige Formaal“ kan der komme meget, det kan fortolkes paa baade den ene og den anden Maade, og jeg tror, det kan fortolkes paa en saadan Maade, at i alt Fald det danske Kirkefolk ikke vil godkende Fortolkningen. Det staar ganske anderledes fast og bestemt i det Forslag, vi har stillet, hvor vi siger, at de kirkelige Midler ikke maa anvendes til andre Formaal end saadanne, hvortil de er tilvejebragt.

Jeg ved ikke, hvad der har fundet Sted af Forhandlinger bag Kulisserne, men jeg tror jo nok, at de Konservative har følt sig noget trykket af Situationen og af den Kritik, der kom frem her ved første Behandling, og jeg kan udmærket godt tænke mig, at det ærede Medlem Hr. Christmas Møller er gaaet til det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch, Statsministeren, eller hvem det nu er, og sagt: Hør, her maa De hjælpe mig, nu kan jeg ikke klare det længere, det er nødvendigt, at vi faar noget mere ind end det, der findes i Forfatningsudkastet. Og dette har man altsaa imødekommet fra Regeringspartiernes Side, men realiter betyder det ikke saa forfærdelig meget.

Vi vilde fra vor Side gerne have deltaget i en yderligere Diskussion om hele dette Problem. Der staar i den ene Grundlov efter den anden, at Folkekirkens Forfatning ordnes ved Lov, og vi vilde ikke have haft noget imod at gaa ind i en Forhandling herom. Nu har jo hele den Udvikling, vi har været inde i, medført, at vi paa Folkekirkens Omraade har faaet en ganske rig Lovgivning, ikke mindst naar vi tænker tilbage paa Tiden, da Venstres gamle Fører J. C. Christensen førte an, hvor vi fik Loven om Menighedsraad og alle de andre Love, som tilsigtede at gøre Forholdene for vor Folkekirke saa gode som overhovedet muligt. Men efter de Forhandlinger, der har fundet Sted inden for Forfatningskommissionen, var vi klar over, at det var temmelig ørkesløst at søge at faa en virkelig